డబ్బు గడించే విధానాలు

గుత్తుల భాస్కరరావు

జీతాలు చాలక జుట్టు పీక్కునే వాళ్ళలో లక్ష్మీపతి ఒకడు. అతనిది పెద్ద కుటుంబమేమీ కాదు. ఎర్ర త్రికోణం – కోరినట్టు ఇద్దరే ఇద్దరు పిల్లలు. జీతం చూస్తే పదిరోజులలో మటుమాయమైపోతుంది. దానిక్కారణం ధరలనే పందెపు గుర్రాల దౌడు క్రింద బ్రతగ్గలిగే శక్తి నానాటికీ క్షీణకయిపోతుంది – రేవు – రేవుకీ ముడుచుకుపోయే బట్టలా.

పై సంపాదన కోసం లక్ష్మీపతి ప్రణాళికల మీద ప్రణాళికలు తలపెట్టి– ఆచరణలో పెట్టలేకపోయాడు. విడి ఆకులు తెచ్చి భార్య ముందు పడేసి విస్తళ్ళు కుట్టించాలని, కుట్టుపని నేర్పించి భార్యచేత మిషను కుట్టించాలని, తను ఏదైనా బ్రాకెట్ కంపెనీలో రాత్రి గుమాస్తాగా చేరాలని... ఏన్నో చెయ్యాలనుకుని... ఎంతో కొంత సంపాదించాలనుకుని... ఏమీ చెయ్యలేకపోయాడు. అందుకే అతని భార్య చెప్తూతుంది— 'జీతం తక్కువ... భ్రమ ఎక్కువ' అని.

ఇలాంటి లక్ష్మీపతి ఒకనాడు– 'డబ్బు గడించే విధానాలు' అనే పుస్తకం తాలూకు ఆకర్షణీయమైన ప్రకటన చూశాడు. తీరిక సమయాల్లో అతి తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ లాభాలు గడించవచ్చుట. ఉద్యోగస్తులకీ... నిరుద్యోగులకీ... ఎవరికైనా సరే తేలిగ్గా డబ్బు సంపాదించే నేర్పు వస్తుందట. ముఖ్యంగా మధ్య తరగతి వాళ్ళకు కల్పతరువుట. పుస్తకం ఖరీదు అయిదు రూపాయలట. పోస్టేజి ఆదనమట– ఇదీ ప్రకటన సారాంశం.

ఆ రోజు పదిహేనో తారీకు గాబట్టి లక్ష్మీపతి పుస్తకం కొని చదివే స్తోమత కోల్పోయాడు. అదృష్టం వెతుక్కుంటూ వచ్చే దశ అని అతను భావించాడు గాబట్టి– పెన్సిల్ కోసం పక్క గుమస్తా సొరుగు లాగితే అందులో పెట్టొచ్చినట్టు కనిపించింది– ఆ పుస్తకం. లక్ష్మీపతి కళ్ళు మెరిసాయి. 'బ్రదర్ ఒక్కనాడు' అంటూ తీసుకున్నాడు. పక్క గుమస్తా.. అదే లోన్స్ క్లర్క్ 'ఈ పుస్తకం నీకెందుకు' అని ఆశ్చర్యం, ఎగతాళి, నవ్వు వెలిబుచ్చాడు. నిజానికి లోన్స్ క్లర్క్ కి పై సంపాదన అవసరం లేదు. క్రింద సంపాదన చాలు.

లక్ష్మీపతి ఫైళ్ళమధ్య పెట్టుకొని ... గలో ఆ సాంతం చదివాడు. ఆ పుస్తకం ... స్నోలు, పౌడర్లు, సబ్బులు, వాసన – నూనెలు, సెంట్లు, సిరాలు, పళ్ళపొళ్ళు, చిన్న చిన్న ... ఇలా రకరకాల వస్తువులు తయారుచేసే విధానాలు ఉన్నాయి. లక్ష్మీపతి మనసు పరిపరి విధాల పోయింది. "ఏది లాభసాటి" అని. పుస్తకం ... అట్టవెనుక ఫోటో చూసి విస్తుపోయాడు. ... ఎవరో కాదు. హైస్కూల్లో అతని క్లాసు టీచరు. రంగనాథం మాస్టారు. లక్ష్మీపతి ఆయనకి ప్రియతమ శిష్యుడు. హైస్కూలు వదిలినతరువాత ఆయన విషయం తనకి తెలీదు. తన చరిత్ర ఆయనకి తెలియదు. ఫోటో క్రింద ఆయన ఆ రంగంలో చాలా అనుభవం ... వివరించబడింది. 'రిటైరయింతరువాత అది ఆయన కృషి అన్నమాట' అనుకున్నాడు.

వెంటనే ఆయన్ని కల్సుకోవాలని... సలహా తీసుకోవాలని అనుకున్నాడు. ఆఫీసయింతరువాత పుస్తకం పుచ్చుకుని సైకిలు మీద పక్క ఊరికి బయలుదేరాడు మాస్టార్ని కలుసుకోడంకోసం. ... సంపాదించాలనే తహతహ మ్మూడుమైళ్ళు మూడు నిమిషాల్లో తొక్కించింది.

రంగనాథం మాస్టారు మండువా లోగిట్లో వాలు కుర్చీలో చుట్ట బిగిలో ఉన్నారు. జోడించిన లక్ష్మీపతి చేతులమధ్య ఆ పుస్తకాన్ని చూసి మాస్టారు నవ్వారు. 'కూర్చోరా' అని చూపించారు. 'ఒరే నువ్వు వచ్చింది అందుకన్నమాట. లేకపోతే ... నాటి మాస్టారితో పనేముంటుంది గనక' అని నిష్ఠూరం పలికారు. లక్ష్మీపతి నొచ్చుకున్నాడు.

రంగనాథం మాస్టారు చుట్టనుసి విదిల్చి మొదలుపెట్టారు. "ఒరే లక్ష్మీపతీ నీకైనా నిజం చెప్పకపోతే ఎలారా? విను. నిజానికి డబ్బు సంపాదించే విధానాలు నాకు తెలియవు. రిటైరయింతరువాత నా జీవితం ఒక క్వొశ్చన్ మార్కు అయింది. ఎలా బ్రతకాలి అనేది రోజువారీతలనొప్పి అయింది. లైబ్రరీలో ఆరేడు ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు చదివి– తెలుగులో ఈ పుస్తకం రాశాను. ఆ మూలకాలు కలిపితే సబ్బు తయారవుతుందో– సున్నం తయారవుతుందో నాకు తెలియదు. ప్రయత్నించి చూడలేదు. నిజం. డబ్బు చేసుకోవాలనే ... యావ– పెట్టుబడిగా తీసుకుంటే నాకు బ్రతుకు తెరువైంది. మొదటి ముద్రణ కాపీలు ఇట్టే ఎగిరిపోయాయి. రెండో ముద్రణకి సిదమయింది ఇదిరా విషయం."

★★★

కొంచెం జాగా కావాలని ఎస్టేటువి అడిగారు. లేదన్నారు వీరు. పరేపోనీ మీరు మా కిదివరకిచ్చిన జాగాలో వాక మట్టిగుట్టకూడా వుందికదా. ఆ మట్టిగుట్టని సాపుచేసి అక్కడ మా కంపెనీ కొత్త కట్టడాలు లేపుకుంటాం అన్నారు. దానికి కూడా ఎస్టేటువారు సరే అన్నారు. కొండ తవ్వగా వొచ్చే రెండు లక్షల ఘనమీటర్ల మట్టి పొయ్యడానికి మీరిదివరకిచ్చిన జాగాలో ఖాళీలేదు కనక, మరేదైనా జాగా చూపించమని వారన్నారు. నా భూమిసంగతి మనస్సులో వుందిగా; అందులో వెయ్యడానికి నన్ను వొప్పిస్తానని ఫ్లోట్సమ్ అండ్ జెట్సమ్ కంపెనీ వారిదగ్గర నెగ్గోషియేషన్ ఛార్జెస్ క్రింద ఐదువేలు వసూలు చేసేడు కోదండరామయ్యగారు-

నాదగ్గిర పదివేలు కాజేశాడుగదా-

ఊరికి దగ్గరగా బెటర్‌మెంటు ఛార్జెస్‌తో కలిపి గజం నాలుగు రూపాయల చొప్పున సొసైటీకి కొనడానికి సొసైటీ డైరెక్టర్ల మీటింగులో తీర్మానంచేసి నాకు ఎకరానికి ఐదువేలిస్తానని నాతోచెప్పి గజం నాలుగు రూపాయల చొప్పున క్రయచీటీ రాయించుకుని, ఈ బేరంలో లక్షానలభై వేలదాకా మిగుల్చుకున్నాడు.

నాదగ్గిర పదివేలు ఫ్లోట్సమ్ అండ్ జెట్సమ్ కంపెనీదగ్గిర ఐదువేలు, సొసైటీ ద్వారా లక్షానలభై వేలు – మొత్తం తన ఉద్యోగం ద్వారా, ఆయన బుద్ధికుశలతా, మా అందరి అవసరాలూ-వీటిమంచి -కేవలము మట్టిలోంచి ఆయన తవ్వితీసినవి లక్షయాభయ్యయిదు వేలు.

కోదండరామయ్యగారు కరక్టుమనిషి.

డబ్బంటే మట్టితో సమానం ఆయనకి.

అవును మరి. డబ్బు మట్టితో సమానంగా చూడగలిగినవాడే మట్టిని డబ్బు చేయగలడు. ***